Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение
«Детский сад общеразвивающего вида № 16»
Нижнекамского муниципального района Республики Татарстан

Утверждаю
Заведующий МБДОУ «Детский сад общеразвивающего вида № 16»
______________ М.Г. Спиридонова
«______»_____________ 20____г.

Принята на совете педагогов.
Протокол № __ от __________2020 г.

Вводится в действие приказом заведующего
№ _____ от _________________ г.

Эш программасы

Балалар бакчасында рус һәм башка миллəт балаларын
татарча аралашырга һәм татар балаларын ана теленə өйрəтү программасы
2020-2021 нче уку елы

Составила: Гимазеева Э.Г.,
по обучению татарскоиу
и русскому языкам МБДОУ№16

Республика Татарстан
г. Нижнекамск 2020 год

ЭЧТӘЛЕК

I НЧЕ БҮЛЕК. Максатчанлык		
1.	**Кереш сүз**	1
1.1	Программаның максаты һәм бурычлары	3
1.2	Программа принциплары	3
1.3	Балаларның яшь үзенчәлекләре	4
1.4	Программа үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр	5
II НЧЕ БҮЛЕК. Эчтәлекле		
2.1	“Минем өем” проекты буенча тематик план (4-5) яшь	9-14
2.2	“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча тематик план (5-6) яшь	15-17
2.3	“Туган телдә сөйләшәбез” программасы буенча тематик план (3-4 яшь)	18-21
2.4	“Туган телдә сөйләшәбез” программасы буенча тематик план (4-5 яшь)	21-24
2.5	“Туган телдә сөйләшәбез” программасы буенча тематик план (5-6 яшь)	25-27
2.3	Эш төрләре һәм формалары	28-31
2.4	Инновацион эш	31-34
2.5	Татар(ана) телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү	34
2.6	Коррекция эше	35
2.7	Ата- аналар белән эш	36-46
2.8	Педагогик коллектив белән эш	47
2.9	Мәктәп белән бәйләнеш	47
III НЧЕ БҮЛЕК. Оештыру		
3.1	Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар	48
3.2	Программаны тормышка ашыру өчен материаль техник шартлар	48
3.3	Циклограмма	53
3.4	Белем бирү эшчәнлеге челтәре	
3.5	Әдәбият	

Кереш сүз

Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү буенча эш программасы (алга таба – Эш программасы) - мәктәпкәчә тәрбия һәм белем учреждениесендә рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә, үзара һәм өлкәннәр белән аралашырга өйрәтү, төрле яктан үсеше өчен мөмкинлекләр тудыруга юнәлтелгән документ булып тора.

Эш программасы Федераль дәүләт белем стандартына (ФГОС) нигезләнеп төзелде, максат һәм бурычларны, көтелгән нәтиҗәләрне, белем бирү процессын оештыруны билгели.

Эш программасы мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив -хокукый актлар нигезләмәләренә көйләнгән.

Федераль җирлегендә:

- 29.12.2012елдан № 273-ФЗ « Россия Федерациясенең белем бирү турында» Федераль законы;
- Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган);
- СанПиН 2.4.1.3049-13 « Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының эш шартларын, режимын оештыру буенча санитар-эпидемиологик таләпләр” раслау турында Россия Федерациясе баш дәүләт табибы 2013 ел 15 май 26 нчы номырлы боерыгы;
- “Мәктәпкәчә мәгарифнең белем бирү эшчәнлеген төп гомуми белем бирү программалары нигезендә оештыру һәм тормышка ашыру” (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 ел 30 август 1014 нче номерлы боергы);

Төбәк җирлегендә: - Татарстан Республикасының 2013ел 22 июль 68-ЗРТ номерлы «Белем бирү турында» Законы;- Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы;

Мәктәпкәчә белем учреждениесе җирлегендә:

- МБМББУ Уставы;
- МБМББУнең төп белем бирү программасы турында нигезләмәсе;

Эш программасы өч бүлектән (максатчанлык, эчтәлекле, оештыру) тора, белем бирү өлкәләре буенча куелган бурычларны күздә тота.

Аңлатма язуы.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен, “Минем өем” (4-5 яшь), “Уйный – уйный үсәбез” (5-6 яшь), “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

Балаларны татар телендә сөйләшергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора.
Яңа материал тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәрҗемәсе бирелә; төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә; уеннар кулланып ("Ватык телефон", "Кайтаваз"...) ныгытыла; хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырыла: "Исемен әйтсәң бирәм", "Мин күрсәтәм, син әйт", "Сорап ал", "Серле кәрзин". Өйрәнгән лексиканы сөйләмдә кулланганда "Бу кем?", "Кем юк?", "Кәрзиндә нәрсә бар?", "Нәрсә юк?", "Серле янчык", "Әйе-юк", "Дөресен әйт" дидактик уеннары уйнала.
Аралаша белү күнекмәләре булдырганда "Әйдәгез танышабыз", "Кунакны сыйла", "Кибеттә", "Кафеда", "Телефоннан сөйләшү"уен ситуацияләре оештырыла.

I НЧЕ БҮЛЕК. Максат

Программаның максаты һәм бурычлар:

Максат: Информацион – коммуникатив технологияләр, уен – ситуацияләр, күргәзмәлелек кулланып, тел өйрәтү, аралашу теләге тудыру.
Бурычлар: 1. Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.
2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Диалогик һәм монологик сөйләмне, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.
4. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен, бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары, әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Программа принциплары.

Коммуникативлылык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү;*Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;*
Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;
Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.
Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү.
Интеграция принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.

Балаларның яшь үзенчәлекләре

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)

Бу яшьтә баланың өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән аралашуда мөстәкыйльлеге үсеш ала. Балалар өлкәннәр белән практик эшләрдә (йомыш үтәү, күмәк уеннар) аралашуны дәвам итү өстенә интеллектуаль аралашуга да омтылалар. Бу күпсанлы сораулар (Нигә?, Ни өчен?, Нәрсә өчен?)

бирүдә һәм өлкәннәрдән яңа информация алырга теләүдә күренә. Балаларның сүзлегендә теләктәшлек, кеше хәленә керә белү, кызгану сүзләре барлыкка килә. Яшьтәшләрен үзләренә җәлеп итү өчен балалар аралашуның ситуациясенә карап, интонация, ритм, сүз тизлеген җайлыйлар. Өлкәннәр белән аралашу вакытында сөйләм этикеты кагыйдәләрен үтәп, исәнләшү, саубуллашу, рәхмәт әйтү, гафу үтенү, юату, кызгану, кеше хәленә керә белү сүзләрен кулланалар. Бу яшьтә баланың сөйләме бәйләнешле һәм эзлекле була.

Зурлар төркеме (5-6 яшь)

Алтынчы яшьтә баланың сөйләм үсешендә мөхим үзгәрешләр барлыкка килә.
Авазларны дөрес әйтү бу яшьтә норма булып тора. Балаларда (чит телгә), татар теленә карата кызыксынулары арта, шул телдә сөйләшергә, җырларга, аудио – видеоязмалар тыңларга, телевизион тапшырулар карарга теләкләре үсә. Балалар сөйләмдә гомумиләштерүче, күпмәгънәле сүзләр, антонимнар, синонимнар куллана башлыйлар. Аларның сүзлеге профессияне, социаль учреждениеләрне аңлатучы сүзләр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына баетыла. Балалар сөйләм әдәбе кагыйдәләрен өйрәнеп, мөстәкыйль рәвештә уенлы һәм эшлекле диалоглар төзергә, туры һәм кыек сөйләмне кулланырга өйрәнәләр, тасвирлау һәм хикәяләү монологында геройның хәлен, кәефен, эпитетлар һәм чагыштырулар кулланып, бирергә сәләтле. Балалар үзара кара – каршы сөйләшергә, үзләренә юнәлгән сөйләмне аңларга һәм шулай ук тиешле репликаны кулланып җавап бирергә сәләтлеләр. Бу яшьтәге балалар уен ситуацияләре, проблемалы – эзләнүле уен ситуацилярен барлыкка китереп, күрсәтмә әсбаплар, мәгълүмати – аралашу технологияләрен кулланып аралашырга өйрәнәлә

“Мәктәпкә әзерлек төркеме”(6-7яшь)

Мәктәпкә әзерлек төркемендә бала өйдә дә гаилә әгъзалары белән татар телендәөйләшергә тырыша. УМК рамкаларына кергән 167 сөзне белә, дөрес өйтә. Татар телен өйрәнүгә тырышлык куя, диалог төзәдә катнаша, үзе турында татар телендә сыйли (исмне, ничә яшь, кайда яши, гаилә). Сюңетны рәсем буенча өч-сигез җөмлә төзи. Бала конкурсларда катнаша, шигырьләр, җырлар яттан сөйли.

Программа үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр
Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)
“Минем өем” проекты
Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1.Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, иң якын кешеләре, уенчыклар, ашамлыклархисабына сүз байлыгын арттыру.
2.Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап, үти белүләренә ирешү.
3.Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә белүләренә ирешү.
4.Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белү күнекмәләрен үстерү.
5.Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтару күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 62 сүз.
“Минем өем” проекты темалары (“Гаилә”,“Ашамлыклар”,“Уенчыклар”,“Саннар”) буенча бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.
Аларның тирә-юнь күзаллавын киңәйтә бару, югарыда күрсәтелгән темага караган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру өстендә эшләү, аларда татар телендә сөйләшә башлау теләге уяту.
Актив үзләштерүләренә ирешү өчен әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлату һәм аларны дөрес әйтү күнегүләре эшләү. Иң якын кешеләр (*әти, әни, бабай, әби, малай, кыз)*, яраткан уенчыклар (*туп, машина, курчак, эт, песи куян, аю),* ашамлыклар *(алма, ипи, сөт, чәй)* һәм саннар *(бер, ике, өч,*

дүрт, биш) хисабына сүзлекне баету һәм активлаштыру. Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белү күнекмәләрен булдыру. *Алма бир. Мә, алма.*
Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап җавап бирергә өйрәтү.
-*Бу кем? – Бу әти.*
-*Бу нәрсә? – Бу туп.*
Нинди? соравын аңларга, дөрес җавап бирергә өйрәтү.
-*Туп нинди? – Кечкенә.*
-*Машина нинди? – Матур.*Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауларны аңларга һәм сөйләмдә җавап кайтарырга өйрәтү. (Зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт, пычрак, тәмле).
-*Бу нәрсә? – Бу туп.*
-*Туп нинди? – Туп пычрак (зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт).*
Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны балаларның кабатлап әйтә белүләренә ирешү өстендә эшләү. Аларның өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап, үти белүләренә ирешү *(мә, бир, утыр, аша, эч, уйна, ю, ал).*
-*Мә, куян. – Бир куян.*
Тәрбияче әйткән билге буенча предметны табу, күрсәтә белергә өйрәтү.
Зур машина ал. Тәмле алма бир.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белергә өйрәтү, сүзләрне дөрес, урынлы куллану.
Исәнме. – Исәнмесез. Сау бул. – Сау булыгыз. Мин кыз. - Мин Оля. Мин малай - Мин Коля.
Таныш предметларның исемнәрен ныгыту, куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләрне *(әйе, юк)* дөрес кулланырга өйрәтү
Син Коля? – Әйе.
Син кыз? – Юк, мин малай.
Мин, син алмашлыкларын аңларга һәм урынлы кулланырга өйрәтү.
Син кем? – Мин Коля.
Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар өйрәтү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап, үти белә.
Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә белә.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белә.
Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтара белә.
Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 62 сүз кулланып татар телендә аралаша.
Бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.
Татар телендә сөйләшү теләге бар.
Әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлый һәм аларны дөрес әйтә белә.
Гаилә, уенчыклар, ашамлыклар һәм саннар хисабына сүз байлыгы бар.
Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белә.
Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап, җавап бирә.

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлый һәм сөйләмдә җавап кайтара белә.
Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә. Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап үти.
Тәрбияче әйткән билге буенча предметны таба, күрсәтә белә.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белә, сүзләрне дөрес, урынлы куллана.
Куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләрне дөрес кулланана белә.
Мин, син алмашлыкларын аңлый һәм урынлы куллана.
Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:
Сүз байлыгы аз.
Бирелгән лексиканы ишетеп аңлый, куллана белми.
Сорауларны аңлый, җавап бирә алмый.
Мин, син алмашлыкларын урынлы куллана белми.

Зурлар төркеме (5-6 яшь)

“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары, ашамлыклар темасына кергән сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белүләренә ирешү.
3.Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгуларына ирешү.
4.Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.
5.Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белү күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 45 сүз.
“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” **, “**Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.
Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру. (*Кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, аш, ботка, кашык, тәлинкә,чынаяк, күлмәк, чалбар, бит, кул, өстәл урындык, карават, баллы, ничә, нинди, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кызыл, сары, яшел, зәңгәр, нәрсә кирәк, юа, ки, сал, йокла, хәерле көн, яратам, бар).*
Санау күнекмәләрен ныгыту, сөйләмдә камилләштерү.
Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.
Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне ныгыту, урынлы куллану. *(Әйе, юк)*
Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә активлаштыру.
- *Бу кызыл тәлинкә.*
“Минем өем” проекты буенча өйрәнелгән боерык фигыльләрне ныгыту *(аша, эч, утыр, ю, уйна, йокла)*, яңа боерык фигыльләрне *(ки, сал)* сөйләмдә аңлап дөрес куллана белергә өйрәтү, активлаштыру.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстереш

ле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белә.

Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта107 сүз кулланып татар телендә аралаша.

Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана.

Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап, дөрес куллана.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар.

Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә куллана белә.

Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә.

Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне аңлый, урынлы куллана.

Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә дөрес куллана.

Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белә.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Сүз байлыгы аз.

Бирелгән лексиканы ишетеп аңлый, куллана белми.

Сорауларны аңлый, мөстәкыйль рәвештә сорау куя белми.

Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана алмый.

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

“Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Ашамлыклар, кыргый хайваннар, кошлар, мәктәп темасына кергән сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру.
2. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнкмәләрен өйрәтү.
3. Диалогик һәм монологик сөйләмне үстерү.
4. Мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә күнектерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 60 сүз.

“Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар”, “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып-белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем, бу нәрсә, нишли, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең, ашыйм, эчәм, уйныйм, утырам, барам, кая барасың, син нишлисең, сикер-сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер- йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, тавык, керпе, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, ак, кара, җырла-җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр.

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү. Монологик сөйләмне үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.

Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре бар.

Мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белә.

Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 167 сүз кулланып татар телендә актив аралаша.

“Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар”, “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһаз

лары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып-белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар.

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белә.

Фигыльләрне урынлы куллана.

Җырлар, шигырьләр белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр: Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы аз. Бирелгән лексиканы диологик һәм монологик сөйләмдә куллана алмый.

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравларын мөстәкыйль рәвештә куллана белми.

Фигыльләрне урынлы куллана белми.

II ИЧЕ БҮЛЕК Эчтәлек

УРТАНЧЫЛАР ТӨРКЕМЕ «МИНЕМ ӨЕМ» ПРОЕКТЫ БУЕНЧА ТЕМАТИК ПЛАН

Тематик план

Вакыты	Эшчәнлек №	Тема	Сәгать саны	Методик кулланма
Сентябрь	1.	“Минем гаиләм”	1	
	2.	“Малай, кыз”	1	
	3.	“Мин һәм гаиләм”	1	
	4.	“Минем туганнарым”	1	
	5.	“Әйдәгез, танышыйк”.	1	
	6.	[illegible]	1	
	7.	“Әйдәгез, танышыйк”.	1	
	8.	“Тату гаилә”	[illegible]	
	9.	[illegible]	[illegible]	
	10.	[illegible]	1	
	11.	“Минем дуслар”.	1	
	12.	[illegible]	[illegible]	
Октябрь	1.	“Әйдәгез, дуслашыйк”.	1	
	2.	“Әйе-юк”.	1	
	3.	“Кем юк”	1	
	4.	[illegible]	[illegible]	
	5.	“Качышлы уйныйбыз”	1	
	6.	[illegible]	[illegible]	
	7.	“Кунак килгән”	1	
	8.	“Кунак килгән”.	1	
	9.	“ Кунаклар каршылыйбыз”	1	
	10.	“Әйдәгез, уйныйбыз”	1	
	11.	“Безнең кунаклар”	1	
	12.	“Бергәләп уйныйк”	1	
Ноябрь	1.	“Безнең кунаклар”.	1	
	2.	“Шалкан әкияте”	1	
	3.	“Шалкан әкияте”	1	

	4.	"Әби күчтәнәче"	1	
	5.	"Бабай күчтәнәче".	1	
	6.	"Акбайны сыйлыйбыз"	1	
	7.	"Безнең кунаклар"	1	
	8.	" Сөт, чәй"	1	
	9.	"Чәй эчәбез"	1	
	10.	"Дустыңны сыйла".	1	
	11.	"Рәхмәт әйт".	1	
	12.	"Дустыңны сыйла, рәхмәт әйт"	1	
Декабрь	1.	"Песине сыйла"	1	
	2.	"Кунак сыйлау".	1	
	3.	"Тәмле ипи, тәмле сөт"	1	
	4.	"Тәмле" кибетендә.	1	
	5.	"Кунакны ашат".	1	
	6.	"Ипи"	1	
	7.	"Чәй табынында".	1	
	8.	"Азат кунак чакыра".	1	
	9.	"Әйдәгез, чәй эчәбез"	1	
	10	I кварталда үткән темаларны кабатлау.	1	
	11	I кварталда үткән темаларны кабатлау.	1	
	12	I кварталда үткән темаларны кабатлау.	1	
Январь	1.	"Уенчыклар".	1	
	2.	"Зур – кечкенә".	1	
	3.	"Туп белән уйныйбыз"	1	
	4.	"Күңел ачу кичәсе "Туган көн".	1	
	5.	"Курчак кунакка килгән"	1	
	6.	"Алсуның туган көне"	1	
	7.	"Уенчыклар кибете".	1	
	8.	"Паркка сәяхәт".	1	
	9.	"Кибеттә"	1	
Февраль	1.	"Яңа уенчыклар".	1	
	2.	"Уйныйбыз".	1	
	3.	"Бергәләп уйныйбыз"	1	

	4.	“Без уйнарга яратабыз”	1	
	5.	“Мияуга бүләк”	1	
	6.	“Каруселләр әйләнә”	1	
	7.	“Уенчыклар кибете”	1	
	8.	“Уенчыклар үпкәләгән”	1	
	9.	“Уйныйбыз”	1	
	10.	“Бүләкләр”.	1	
	11.	“Уйна”.	1	
	12.	“Уйнарга чакырабыз”	1	
Март	1.	“Күңелле уеннар”	1	
	2.	“Уенчыклар юабыз”	1	
	3.	“Уенчыклар юабыз”	1	
	4.	“Ю”.	1	
	5.	“Акбай һәм Мияу маҗаралары”.	1	
	6.	“Уенчыклар юабыз”	1	
	7.	“Саннар”.	1	
	8.	“Саннар”.	1	
	9.	“Саныйбыз”	1	
	10.	“Уйныйбыз да, саныйбыз да”	1	
	11.	“Уенчыклар”	1	
	12.	“Бергәләп саныйбыз”	1	
Апрель	1.	“Ничә уенчык?”	1	
	2.	“Уйный-уйный саныйбыз”	1	
	3.	“Уенчыклар саныйбыз”	1	
	4.	”Бергәләп уйныйбыз”	1	
	5.	“Кунак чакырабыз”.	1	
	6.	“Аю бездә кунакта”	1	
	7.	“Күңелле ял итәбез”	1	
	8.	“Без татарча сөйләшәбез”	1	
	9.	“Күңелле уен”	1	
	10.	“Бу өйдә кем яши?”	1	
	11.	“Без театр уйныйбыз”	1	
	12.	“Без татарча сөйләшәбез”	1	
Май	1.	«Гаилә»	1	

	2.	«Гаилә»	1	
	3.	«Ашамлыклар»	1	
	4	“Уенчыклар”	1	
	5	“Уенчыклар”	1	
	6-7	“Саннар”	1	
	8	Күңел ачу кичәсе “Туган көн”.	1	
	9	“Уйнарга чакырабыз”	1	
	10	“Без уйнарга яратабыз”	1	
	11	“Уенчыклар саныйбыз”	1	
	12	Кабатлау. Сүзлек запасын баету, сүзләрне сөйләмдә куллану; 5 кә кадәр санау.	1	
			105	

Зурлар төркеме (5-6 яшь)
“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча тематик план

Вакыты	Эшчәнлек №	Тема	Сәгать саны	Методик кулланма
Сентябрь	1	“Минем өем”.	1	
	2	“Кем юк?”	1	
	3.	“Минем гаиләм”	1	
	4	“Шалкан” әкияте.	1	
	5	“Кишер үстерәбез”.	1	
	6	“Кишер басуы”	1	
	7	“Куян күчтәнәче”.	1	
	8	“Баллы кишер”.	1	
	9	“Сыйланабыз”	1	
	10	“Серле кәрзин”.	1	
	11	“Сыйлыйбыз	1	
	12	“Санарга өйрәнәбез”	1	
Октябрь	1	“Бар матур бакча”.	1	
	2	“Серле янчык”.	1	
	3	“Акбай кунакта”	1	
	4	“Серле кәрзин”.	1	
	5	“Бар матур бакча”.	1	
	6	“Безнең бакчада”	1	

	6	"Яшелчәләр юабыз"	1	
	7	"Кем эшләми, шул ашамый"	1	
	8	"Яшелчәләр кибете"	1	
	9	"Яшелчәләр алабыз, кәрзиннәргә салабыз"	1	
	10	"Уйныйбыз да, җырлыйбыз да"	1	
	11	"Уңыш бәйрәме"	1	
	12	"Кемгә нәрсә кирәк?"	1	
Декабрь	1	"Ашамлыклар"	1	
	2	"Ашханә"	1	
	3	"Ашханә"	1	
	4	"Аш бүлмәсе"	1	
	5	"Аю кунакка килгән"	1	
	6	"Кучтәнәч"	1	
	7	"Кибеттә".	1	
	8	"Кем, нәрсә ярата?"	1	
	9	"Яшелчә ясыйбыз"	1	
	10	"Туган көн"	1	
	11	"Курчак Алиягә булыш"	1	
	12	"Өч аю"	1	
Январь	1	" Өч аю"	1	
	2	"Чәй табыны әзерлибез"	1	
	3	"Алсуның туган көне"	1	
	4	"Төсле чынаяклар"	1	
	5	"Чисталыкта-матурлык"	1	
	6	"Цветная сказка"	1	
	7	"Туган көнгә яңа киемнәр	1	
	8	"Курчакны киендер"	1	
	9	"Урамга җыенабыз"	1	
Февраль	1	"Без киенәбез"	1	
	2	"Киенергә ярдәм ит"	1	
	3	"Кабул итү бүлмәсендә"	1	
	4	"Алия йокларга җыена"	1	
	5	"Шаян уенчыкар"	1	
	6	"Йокы бүлмәсендә"	1	
	7	"Хәерле көн".	1	

	8	“Курчак белән уйныйбыз”	1	
	9	“Уйныйбыз, уйныйбыз- уйнап бер дә туймыйбыз”	1	
	10	“Ни өчен киемнәр югалган”	1	
	11	Өстәл театры “Өч аю”	1	
	12	“Өч аю” әкияте	1	
Март	1	“Җиһазлар кибете”	1	
	2	“Маша һәм өч аю”	1	
	3	“Әкият сөйлә”	1	
	4	“Уенчыклар иле”нә сәяхәт.	1	
	5	“Курчакның туган көне”	1	
	6	“Курчакның туган көне”	1	
	7	“Туган көн”	1	
	8	“Уйнарга яратабыз”	1	
	9	“Кибеттә”	1	
	10	“Син нәрсә яратасың?”	1	
	11	“Кем, нәрсә ярата?”	1	
	12	“Яраткан уенчыгым”	1	
Апрель	1	“Уйный уйный үсәбез”	1	
	2	“Нәрсә бар?”	1	
	3	“Җырларга яратабыз”	1	
	4	“Бар, юк”.	1	
	5	“Сабантуйга әзерләнәбез”	1	
	6	“Бүләк әзерлибез”	1	
	7	“Күңелле Сабантуй уеннары”	1	
	8	Сабантуй бәйрәме.	1	
	9	“Без уйныйбыз”	1	
	10	“Бар, юк” – “Да и нет”.	1	
	11	“Без уйныйбыз” – “Мы играем”.	1	
	12	Габдулла Тукай шигырьләренә мультфильмнар карау	1	
Май	1-2	“Яшелчәләр”- “Овощи»	1	
	3	“Ашамлыклар” – “Продукты”	1	
	4-5	“Савыт – саба” – “Посуда”	1	
	6-7	“Киемнәр” – “Одежда”	1	
	8	“Уйный- уйный үсәбез”- “Растем, играя”	1	
	9	“Күңелле уеннар”- “Веселые игры”	1	

	10	“Кибеттә”- “В магазине	1	
	11	“Савыт – саба” - “Посуда” Тәлинкә, кашык, чынаяк сүзләрен кабатлау. Диалогик сөйләмне үстерү.	1	
	12	“Киемнәр” Киемнәрне дөрес итеп әйтә белү	1	
			105	

Тематик план.
Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)
“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” ” проекты буенча тематик план
Тематик план.

Вакыты	Эшчәнлек №	Тема	Сәгать саны	Методик кулланма
Сентябрь	1	“Әйдәгез, танышабыз”.	1	
	2	“Хәерле көн”.	1	
	3	“Ягымлы сүзләр”	1	
	4	“Мияу адашкан”.	1	
	5	“Син кем?”	1	
	6	“Без әкият яратабыз”	1	
	7	“Шалкан” әкиятен сәхнәләштерү	1	
	8	“Аю баласы дөнья белән таныша”	1	
	9	“Без театр уйныйбыз”	1	
	10	“Бу нәрсә?”	1	
	11	“Кем нишли?”	1	
	12	“Без уңганнар, без булганнар”	1	
Октябрь	1	“Батыр Мияу белән куркак Куянкай”.	1	
	2	“Дусларны сыйлыйбыз.	1	
	3	“Кем нишли?”- “Кто что делает?”	1	
	4	“Нишлисең?”	1	
	5	“Тату гаилә”	1	
	6	“Уйный- уйный өйрәнәбез”	1	
	7	“Әйдәгез, уйныйбыз”.	1	
	8	“Кунак килде”.	1	
	9	“Мин кунакта”	1	
	10	“Юмарт аю”.	1	

	6	“Яшелчәләр юабыз”			1	
	7 8	“Кем “Туган көнгә бүләк әзерлибез”.		1	1	
	8 9	“Яшел“Акбай туган көнгә барырга әзерләнә.		1	1	
Февраль	9 1	“Яшел“Мияунын туган көне”нәргә салабыз”		1	1	
	10 2	“Уйный“Туган көн табынында”да”		1	1	
	11 3	“Уны“Алсуның туган көне”		1	1	
	12 4	“Кемгә“Туган көн”?” “День рождение”		1	1	
Декабрь	1 5	“Ашам“Күңелле сәяхәт”.		1	1	
	2 6	“Ашха“Без укыйбыз”		1	1	
	3 7	“Ашха“Күңелле сәяхәт”.		1	1	
	4 8	“Аш “Урман китапханәсендә”		1	1	
	5 9	“Аю “Урманга сәяхәт”		1	1	
	6 10	“Күчтә“Мин китап укыйм”		1	1	
	7 11	“Кибе“Мин рәсем ясыйм”		1	1	
	12	“Кем, “Рәсемен турында сөйлә”		1	1	
Март	9 1	“Яшел“Күңелле сәяхәт”.		1	1	
	10 2	“Туган“Күңелле сәяхәт”		1	1	
	11 3	“Курчак“Без инде хәзер зурлар”		1	1	
	12 4	“Өч аю“Уйный – уйный укыйбыз” – “Учимся играя”		1	1	
Январь	1 5	“ Өч аю“Мәктәптә”.		1	1	
	2 6.	“Чәй т“Мәктәпкә җыенабыз”		1	1	
	3 7	“Алсу“Уку бүлмәсе”.		1	1	
	4 8	“Төсле“Урман мәктәбендә”.		1	1	
	5 9	“Чиста“Портфельдә ниләр бар?”		1	1	
	6 10	“Цветн“Мәктәптә”		1	1	
	7 11	“Туган“Күңелле уеннар”әр		1	1	
	8 12	“Курчак“Портфельдә нииләр бар?”		1	1	
	9 1	“Урамга Өстәл театры “Теремкәй”.		1	1	
Февраль Апрель	1 2	“Без “Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү		1	1	
	2 3	“Кие“Әкияттә кунакта”		1	1	
	3 4	“Кабул итү “Теремкәй”бүлмәсендә”		1	1	
	4 5	“Алия Өстәл театры “Кем нәрсә ясата?		1	1	
	5 6	“Шаян “Әкияттә кунакта”		1	1	
	6 7	“Йокы “Кем нәрсә ясата?” әкиятен сәхнәләштерү		1	1	
	7 8	“Хәерле көн”. “Кем нәрсә ясата?”		1	1	
	9	“Шүрәле”		1		

	10	“Белем иленә сәяхәт”.	1	
	11	“Могҗизалар кыры”	1	
	12	“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”	1	
Май	1	“Ягымлы сүзләр”	1	
	2	“Уенчыклар”	1	
	3-4	«Нишли?», «Кунак килде»	1	
	5	“Безнең дуслар”	1	
	6-7	«Күңелле сәяхәт»	1	
	8	«Нишли?», «Кунак килде»	1	
	9	Бәйрәмгә әзерләнәбез.	1	
	10	“Күңелле уеннар”- “Весёлые игры”	1	
	11	“Нишлисең?”	1	
	12	“Мәктәптә”	1	
			105	

2.2. Тематика содержания образовательной деятельности.
Обучение детей татар-родному языку “Туган телдә сөйләшәбез”
Комплекслы тематик план
Икенче кечкенәләр төркеме (3-4 яшь)

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**Исәнме, балалар бакчасы**	Танышу Өйдә кем яши? Мин малай, мин кыз Мияу белән танышу Әйдәгез танышыйк Әйдә дуслашыйк	1 1 1 1 1 1
2.	**Уенчыклар**	Минем яраткан уенчыкларым Минем яраткан уенчыкларым Карусельгә сәяхәт Без уйнарга яратабыз Йомшак уенчык карау Туп Туган көн Мияу кунакка килгән Уенчыклар кибете	1 1 1 1 1 1 1 1 1
3.	**Көз**	Алтын көз Көз килде Аваз культурасы, Ө авазы Куян үстергән кишер һәм помидор Яшелчә бакчасында “Шалкан” әкияте Җиләк-җимеш бакчасында Бакчада алмалар өлгерде Уйный-уйный саныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1

4.	**Гаилә**	Өйдә кем яши? Безнең гаилә Качышлы уйныйбыз Тату гаилә Минем дуслар Әйдәгез дуслашыйк Минем туганнарым Безнең гаилә Әби күчтәнәче Дустыңны сыйла Сөт,чәй Кунакка барабыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
5.	**Кыш**	Кар ява Алсуны урамга киендерәбез А.Алиш “Куян кызы” “Чанада шуабыз” рәсемен карау Кышкы уеннар “Куяннар”уенын өйрәнү	1 1 1 1 1 1
6.	**Яңа ел бәйрәме**	Тиздән чыршы бәйрәме Б.Рәхмәтнең “Кыш бабай” шигырен ятлау Уйныйбыз да, җырлыйбыз да Без бәйрәмгә әзерләнәбез Бәйрәм концерты Яңа ел бәйрәме	1 1 1 1 1 1
7.	**Минем йортым, минем шәһәрем**	Минем шәһәрем Мин “КамАЗ” оныгы “Әлли-бәлли итәргә...”бишек җыры Безнең урам Алсуның яңа өе Алсуда кунакта	1 1 1 1 1 1
8.	**Безнең авылда**	Безнең авылда Зурлар һәм кечкенәләр “Кем нәрсә ярата?”татар халык әкиятен сөйләү “Песи һәм песи балалары”рәсемен карау Җ.Тәрҗемановның”Үзен бик чиста йөртә”шигырен уку “Кем МИЯУ дип әйтте?” Йорт кошлары	1 1 1 1 1

		Р.Батулланың “Елак әтәч”әсәрен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1
9.	**Ватанны саклаучылар көне**	Зур гаилә Безнең әтиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз Ватанны саклаучылар көне Очучылар З.Туфайлованың “Шофёр булам”шигырен уку	1 1 1 1 1 1
10.	**8нче март**	Минем әнием Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа! Без әнигә булышабыз Әбигә кунакка барабыз Мин әнинең ярдәмчесе Азат кунак чакыра	1 1 1 1 1 1
11.	**Кыргый хайваннар**	Урманда Аю белән куян “Өч аю”әкияте	1 1 1
12.	**Әкияттә кунакта**	“Теремкәй” рус халык әкиятен сөйләү Кыргый хайваннар “Төлке, куян һәм әтәч”әкиятен сәхнәләштерү	1 1 1 1
13.	**Яз**	Урамда яз Яз җитте Яз җыры “Кояш чык,чык,...” Язгы күренешләр Ак аю кунакка килгән Кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
14.	**Бәйрәмнәр**	Бәйрәмгә барабыз “Балалар бакчасында бәйрәм” дигән рәсем карау “Урманда зур концерт” - анимацион сюжет карау	1 1 1

15.	**Җәй**	Автобуста сәяхәт Җ.Тәрҗемановның “Кикрикүк” шигырен уку Мультфильмда кунакта М.Мазуновның “Кәҗә”шигырен уку “Кәҗә һәм кәҗә бәтиләре” рәсемен карау Чәчәкләр-тормыш яме Матур җәй, кил безгә Мин җәйне яратам “Карга” эндәшен уку Саф һавада Экология сукмагы буенча сәяхәт Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
			105сәгать

“Туган телдә сөйләшәбез”
Комплекслы тематик план
Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**Без балалар бакчасында**	Танышу Без балалар бакчасында	1 1
		Әкиятләр иленә сәяхәт	1
2.	**Мин - дөньяның бер кешесе**	Әти, әни һәм мин “Гаилә” рәсемен карау Г. Тукай “Безнең гаилә”шигырен уку Г. Тукай “Безнең гаилә”шигырен ятлау Гаилә Мин һәм кешеләр	1 1 1 1 2 2
		“Көз һәм балалар” җыры Анимацион сюжет “Шалкан әкияте буенча” Әйдәгез, дуслашыйк.	2 1 1
3.	**Ю**	Б.Рәхмәт “Су” шигырен уку Б.Рәхмәт “Су” шигырен ятлау	1 1
		Качышлы уйныйбыз	1
4.	**Көз**	Көз килде “Көз”рәсемен карау	1 1

		Качышлы уйныйбыз	1
5.	**Куян күчтәнәчләре**	Куян күчтәнәчләре	2
		“Шалкан” әкияте	1
6.	**Көз күчтәнәчләре**	Җимешләр Р.Батулла “Аю Әппәс” әкиятен сөйләү	1 1
		Әйдәгез, уйныйбыз	1
7.	**Табын янында**	Ашамлыклар Әбине сыйла Сыйла Без кибеткә барабыз, ашамлыклар алабыз Аш бүлмәсе	2 1 1 1 1
		Безнең кунаклар Дустыңны сыйла Кунак сыйлау	1 1 1
8.	**Татар халык ашлары**	Татар халык ашлары	2
		Азат кунак чакыра	1
9.	**Безнең уенчыклар**	Безнең уенчыклар Әйдәгез уйныйбыз Уенчыклар белән уйныйбыз Уенчыклар кибете Без уйнарга яратабыз Уйныйбыз Минем яраткан уенчыкларым	3 1 1 1 1 1 1
		Уенчыклар Паркка сәяхәт Алсуның туган көне Яңа ел килә Ә.Бариның “Кыш”шигырен уку	2 1 1 1 1
10.	**Кыш**	Җәнлекләр кышка әзерләнә Җәнлекләр кышкы урманда А.Алиш”Куян кызы” Кыргый хайваннар Хәйдәрнең “Керпе туны”әкиятен уку Ә.Бариның “Кыш”шигырен уку	1 1 1 1 1 1
		Паркка сәяхәт Уйныйбыз Мияуга бүләк	1 1 1
11.	**Халык җәүһәрләре**	Киемнәр	2

		“Ни өчен киемнәр югалган”	1
12.	**Ватанны саклаучылар**	Безнең Армия Хәрби һөнәрләр Очучылар Без солдатлар К. Булатованың “Солдатлар” шигырен уку Иң яхшы әти	1 1 1 1 1 1
		Уенчыклар үпкәләгән “Күңелле уеннар” Уенчыклар юабыз	1 1 1
13.	**8 март**	Әнием турында сөйлим З.Туфайлованың “Әни сүзе” шигырен ятлау	1 1
		Саннар	2
14.	**Яз**	Кар Бабай язны эзли Яз бүләкләре Нур Гайсинның“Яз килә”шигырен уку “Без язны яратабыз”	1 1 1 1
		Уйныйбыз да, саныйбыз да	1
15.	**Күчмә кошлар**	Күчмә кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Б. Рәхмәтнең “Яз ”шигырен ятлау	2
		Бергәләп өйрәник “Акбай һәм Мияу мажаралары”	1 1
16.	**Халык җәүһәрләре**	Кунак чакырабыз	2
		“Күңелле ял итәбез”	1
17.	**Апрель җитсә, исемеңне җырына куша тургай**	Габдулла Тукай Габдулла Тукайның “Кызыклы шәкерт”шигырен уку Габдулла Тукайның “Гали белән кәҗә” шигырен ятлау	2 1 1
		Без татарча сөйләшәбез	2
18.	**Йорт хайваннары**	Йорт хайваннары К.Ушинскийның “Хайваннар бәхәсе”әсәре	1 1
		Бу өйдә кем яши?	1
19.	**Минем дусларым**	“Торна белән Төлке” әкиятен уку “Без татарча сөйләшәбез” Җ.Тәрҗемановның ”Кикрикүк”шигырен уку А.Алишның”Чукмар белән Тукмар” әкияте буенча әңгәмә	2 1 1

		Без театр уйныйбыз Уйныйбыз	1 1
20.	**Сабантуй бәйрәме**	Сабантуйга әзерләнәбез Күңелле Сабантуй	1
		Сабантуй бәйрәме	1
			104 сәгать

“Туган телдә сөйләшәбез”
Комплекслы тематик план
Зурлар төркеме (5-6 яшь)

	Проект темалары	**Эшчәнлек төрләре**	**Эшчәнлек саны**
1.	**«Яхшы сүз-җан азыгы»**	Танышу Ягымлы сүзләр Сыйла(катнаш эшчәнлек)	1 1 1
2.	**А. Алиш иҗаты**	А.Алиш- балалар язучысы. А.Алиш “Каз белән аккош”	1 1
		«Чукмар белән Тукмар» (катнаш эшчәнлек)	1
3.	**Хуш киләсең, ямьле көз!**	Җәйләр үтте, көзләр җитте. Көзге табигать	1 1
		“Шалкан” (катнаш эшчәнлек)	1
4.	**Көз күчтәнәчләре**	Яшелчәләр күргәзмәсенә сәяхәт Сыйлыйбыз	1 1
		“Баллы кишер” (катнаш эшчәнлек)	1
		Түтәлләрдә үсте яшелчә Яшелчәләр кибете Бар матур бакча	1 1
5.	**Мин яратам сине, Татарстан**	Мин яратам сине, Татарстан Туган җирем-Татарстан	1 1
		“Уйный-уйный эшлибез”	1
		Гүзәл туган ягыбыз Туган ил кайдан башлана?	1 1
		Мультфильм “Акбарс”	1
6.	**Төсләр дөньясы**	Төсләр Төсләр дөньясы	1 1
		“Юл маҗаралары”.	1

7.	**Кем эшләми, шул ашамый**	Яшелчә салаты Яшелчәләр юабыз.	1 1
		“Кем эшләми, шул ашамый”	1
8.	**Җиләк-җимешләр**	Җимешләр Уйныйбыз да, җырлыйбыз да Җиләк-җимешләр	1 1 1
9.	**Минем гаиләм**	Безнең гаилә Әби, бабайларны хөрмәтлик.	1 1
		“Аш бүлмәсе”	1
10.	**Табын янында**	Савыт-саба кибетенә сәяхәт. Савыт-саба. Бергәләп өйрәнәбез. Курчак Алиягә булыш Чәй табыны	1 1 1 1 1
		“Өч аю” .	1
11.	**Киемнәр дә безне бизиләр**	Кием кешене бизи Кием-салым кибетенә сәяхәт	1 1
		“Киемнәр кибетендә”	1
12.	**Салкын кыш Кышкы уеннар**	Салкын кыш Кышкы уеннар	1 2
		“ Хат ташучы Кар бабай.”	1
		Без суыктан курыкмыйбыз. Кыш	1 1
		“Киемнәр кибетендә”	1
		Кышкы уеннар Ел фасыллары	1 1
		Куян кызы	1
13.	**Кунак булсаң-тыйнак бул**	Без ашыйбыз Мин кунак яратам Бергәләп өйрәнәбез	1 1 1
14.	**Киемнәр**	Киенергә ярдәм ит Милли киемнәр.	1 1
		“Киемнәр кибетендә”	1
		Киемнәр дә безне бизиләр. Киемнәр дөньясы	1 1
		”Ни өчен киемнәр югалган”	1
15.	**Йорт җиһазлары**	Матур әдәбият белән таныштыру. Өстәл театры “Өч аю”.	1

		Өй җиһазлары кибете.	1
		“Маша һәм өч аю”	1
16.	**Муса Җәлил безнең күңелләрдә.**	Муса Җәлил безнең күңелләрдә. “Батырлыкта-матурлык”.	1 1
		“Шаян уенчыклар”.	1
17.	**Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа**	Без әни белән кибеткә бардык Әниләр бәйрәме	1 1
		“Өч кыз”	1
		Әни кирәк Әниемнең тәмле ашлары	1 1
		“Туган көн”	1
18.	**Без язны яратабыз**	Яз килә. Яз килә, яз!	1 1
		“Кем нәрсә ярата?”.	1
		Татар халык иҗаты аша язны тасвирлау Нәүрүз – яз бәйрәме Бар, юк	1 1 1
19.	**Безнең канатлы дусларыбыз**	Күчмә кошлар Кошлар	1 1
		“Алтын ай” кибете	1
20.	**Габдулла Тукай иҗаты**	Габдулла Тукай Г. Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1 1
		Тукай әсәрләреннән төзелгән мультфильмнардан өзекләр карау.	1
		Г. Тукай “Безнең гаилә” “Гаилә” рәсемен карау	1 1
		Г. Тукай “Бала белән күбәләк”	1
21.	**Чисталыкта-матурлык**	Саулык-зур байлык Шигырь уку: Ә.Ерикәй “Чисталык сөябез”	1 1
		“Чисталыкта-матурлык”	1
22.	**Җиңү алып килде май**	Сугыш ветераннары белән очрашу	1
23.	**Кунак көтәбез**	“Винни-пух кунакка бара”.	1
		“Чебурашка”	1
24.	**Хәрәкәттә -бәрәкәт**	Минем яраткан спорт төре. Шигырь уку: В Хәйруллина “Туплар”	1 1
		Арыслан баласы һәм ташбака ничек җыр җырлаган	1
25.	**Чәчәкле җәй**	Чәчәкләр-тормыш яме	1

		Чәчәкле җәй.	1
		Сабантуй бәйрәме	1
26.	**Күңелле Сабантуй**	Күңелле Сабантуй уеннары Сабан туена әзерлек Сабан туена әзерлек	1 1 1
			102

Туган телдә сөйләшәбез (икенче вариант)
Комплексды тематик план (Мәктәпкә әзерлек төркеме)

	Проект темалары	**Эшчәнлек төрләре**	**Эшчәнлек саны**
1.	**Әйдәгез, танышабыз!**	Әйдәгез, танышабыз Тәмле сүз-җан азыгы	1 1
		“Мияу адашкан”	1
2	**Тату гаилә**	Минем өем Тату гаилә	1 1
3.	**А. Алиш иҗаты**	А.Алиш иҗаты белән танышу А.Алиш “Сертотмас үрдәк” әкияте	1 1
		«Батыр Мияу белән куркак Куянкай»	1
4.	**Алтын көз**	Алтын көз Көзге җитте.	1 1
		“Шалкан”	1
5.	**Көзге байлык**	Яшелчәләр “Кем эшләми, шул ашамый”	2 1
6.	**Көз күчтәнәчләре**	Җиләк-җимешләр Көз күчтәнәчләре “Без сыйланабыз”	1 1 1
7.	**Икмәк-яшәү терәге**	“Игенченең тырышлыгы кырларыннак күренә” Кунак чакырдык	1 1
		“Юмарт аю”	1
8.	**Ашамлыклар**	Ашамлыклар Кунак көтәбез	1 1
		“Кафега барабыз”	1
9.	**Савыт-саба**	Савыт-саба	1
		“Тәмле”кафесы ачабыз.	1
10.	**Өй җиһазлары**	Минем өем, өй җиһазлары.	1

		“Тәмле”кафесында	1
11.	**Милли киемнәр**	Әбиемнең серле сандыгы Кием кешене бизи	1 1
12.	**Минем туган җирем**	Татарстан буйлап сәяхәт Спорт бәйрәменә барабыз	1 1
		“Аш бүлмәсе”	1
13.	**Башкалам-Казан**	Башкалам-Казан Туган илем-туган өем	1 1
		Әниләр бәйрәменә барабыз	1
14.	**Кыргый хайваннар**	Кыргый хайваннар	2
		“Циркта”	1
15.	**Ишек алдында**	Йорт кошлар Йорт хайваннары	1 1
		“ Төлке һәм каз мультфильмы.”	1
16	**Кыш килде**	Кыш килде Кыш	1 1
		“Безнең дуслар”	1
17	**Кышкы уеннар**	Кышкы уеннар Яңа ел бәйрәме	1 1
		“Кар малай мультфильмы”	1
18	**Кыш.Кышкы уеннар**	Кыргый хайваннар	2
		“Шаян кошлар”	1
19	**Кышлаучы кошлар**	Кышлаучы кошлар Кошлар кафесы Кошларга ярдәм итие	2 1 1
		“Әйдә бие!” “Урманда зур концерт”	1 1
20	**Киемнәр**	Киемнәр Кышкы киемнәр	1 1
21	**Муса Җәлил**	Муса Җәлил “Мияуның туган көне”	2 1
22	**И туган тел, и матур тел...**	Бөтендөнья телләр көне И туган тел, и матур тел.. “Урман китапханәсендә”	1 1 1
23	**Безнең шәһәр**	Безнең шәһәр Уйный уйный укыйбыз	2 1

24	**Ямьле яз**	Ямьле яз “Урман мәктәбендә”	2 1
25	**Әкияттә кунакта**	Әкияттә кунакта “Хуш киләсең,Нәүрүз!” “Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1 1 1
26	**Күчмә кошлар**	Күчмә кошлар “Кем нәрсә ярата?”	2 1
27	**Белем иленә сәяхәт**	Белем иленә сәяхәт Серле чәчәк Уку бүлмәсе “Уйный-уйный укыйбыз”	2 1 1 1
28	**Мәктәп**	Без мәктәптә барабыз “Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” “Юл маҗаралары”	2 1 1
29	**Урман безнең байлыгыбыз**	Урманда Нәрсә ул “Кызыл китап?” Габдулла Тукай	1 1 1
30	**Габдулла Тукай**	Г.Тукай әкитләренә сәяхәт Без-Тукай оныклары. Г.Тукай “Шүрәле”	1 1 1
31	**Әкияттә кунакта**	“Эш беткәч, уенарга ярый” “Алтын бөртекләр” “Агачлар да авырый”	1 1 1
32	**Белем иленә сәяхәт**	Могъҗизалар кыры Белем иленә сәяхәт	1 1
33	**Без уйнарга яратабыз**	Казанга спорт бәйрәменә барабыз Без уйнарга яратабыз Сюҗетлы-рольле уеннар	1 2 1
34	**Җиңү бәйрәме**	Алар безгә җиңү бүләк итте Җиңү бәйрәме	1 1
35	**Хуш бакчам, исәнме мәктәп**	Кабатлау “Хуш бакчам, исәнме мәктәп”	1 1
			108 сәгать

Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

Инновацион эш

Яшәешне электрон технологияләре чолгап алган бу заманда балаларга белем бирү процессы да үзгәрешсез кала алмый. Берничә дистә телеканалдан мультфильмнар карауга, компьютер уеннарына күнегеп беткән балалар өчен, аларның кабул итү мөмкинлекләренә туры килгән яңа чаралар уйлап табу - заман таләбе.

Рус балаларына татар теле өйрәтүдә интерактив такта балаларга белем бирү өчен иң мөһим интерактив инструментларның берсе булып тора. Аның ярдәмендә эшчәнлекне кызыклы һәм мавыктыргыч итеп оештырырга мөмкин. Интерактив такта төрле мультимедия ресурсларда бирелгән мәгълүматларны файдаланырга, комментарийлар кулланырга, эшчәнлекне өстәмә мәгълүматлар белән баетырга мөмкинлек бирә. Уенчыклар, рәсемнәр кулланып яки ковролинда аңлатып булмаган материалны нәкъ менә интерактив такта ярдәмендә бирергә була. Мондый тактада булган һәрбер объектны күчереп йөртергә, тиз арада яңа рәсемнәр ясарга, аларга төсләр бирергә, үзгәртергә һәм бетерергә, белем бирүдә ике яклы диалогка ирешергә (интерактив такта- бала), интернеттагы ресурслардан файдаланырга мөмкин (видео материал карау).

Баланың күз алдында барган динамик үзгәрешләр: экрандагы хәрәкәт, төс, тавыш информация бирүне аңлаешлы һәм кызыклы , ә балаларны игътибарлы булырга мәҗбүр итә, шуңа күрә тема барлык балаларга да җиткерелә дип уйларга нигез бар.

Тәҗрибәләр күрсәткәнчә, интерактив такта куллану балаларның өйрәнә торган тема белән кызыксыну дәрәҗәсе артуына китерә һәм телне өйрәнү теләкләрен дә арттыра.

«Информацион- коммуникатив технологияләрне мәктәпкәчә яшьтәге балаларның танып-белү эшчәнлекләрен һәм телен үстерүдә куллану» программасын тормышка ашыру өчен бөтен мөмкинлекләр дә тудырылган.

Барлык педагоглар да Microsoft Power Point программаларында меток эшкәртмәләр ясау һәм компьютерны өйрәнү буенча курслар үттеләр. Санитар- гигиеник таләпләргә туры килгән махсус җиһазландырылган кабинет бар.

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телендә сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен тикшерү.
Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телндә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә. Уртанчылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәрергә мөмкин.

Тикшерү һәр бала белән аерым, 1-2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшкрү вакыты 10-15 минуттан артмаск тиеш.

Биремнәр баланың яшь үзенчәлекләрен исәпкә алаы үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интоннаөия белән бирелә. Тикшерүче балаларның җавыбын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Тикшерү башында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәҗә

		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Хәлләр ничек?”, “Рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белу (кил, утыр, уйна, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк активтүгел.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 1,9 га кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1.“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

***1."Бу кем?"**(Iвариант)*

(Лексика: эти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

***2. Дидиктик уен "Кем юк?"** (II вариант)*

(Лексика: эти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)Уенны интерактив тактада, проекцион техника экранында, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була.

3.Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"
(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)
Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)
4.Дидактик уен "Нәрсә юк?"
(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)
Уен эчтәлеге: Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...)Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.
5.Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"
(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).
Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күрсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.
6.Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"
(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).
Уен эчтәлеге: Өстәлдә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны (рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?" - "Әти"... Бала дөрес җавап бирсә, аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.
7.Дидактик уен "Серле янчык"
(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)
Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.
8.Дидактик уен "Әйе-юк"
Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?"- "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?"-"Юк, песи"...
Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.
Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул” , “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәлләр ничек?”)
1.Ситуатив күнегүләр.
а)“Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?) - "Исәнме аю".
б)“Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) - "Сау бул, аю".
в) "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".
2. Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.
Уен эчтәлеге: Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.
3.Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсе белән исәнләшеп, хәлләрен сорап, сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.
Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән (1-1,9) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3.Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, ю, аша, эч, уйна)

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").
2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар". (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык "ашый" башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).
Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1,9) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1.Дидактик уен "Уенчык нинди?".
(Лексика: зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).
Уен эчтәлеге: Уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкны сыйфат билгесе белән атарга тиеш.
-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.
Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.
2.Дидактик уен"Тап, күрсәт һәм әйт".
(Лексика: чиста, пычрак).
Уен эчтәлеге: Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).
Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.
3.Дидактик уен "Курчакка бүләк".
(Лексика: зур, кечкенә).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче зур курчакка - зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша." Мә, зур туп ", "Мә, кечкенә туп".
4.Дидактик уен "Дөрес сана".
Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".
5.Дидактик уен "Ничә?".
Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.
- Ничә туп? - Биш туп.
6. Сюжетлы-рольле уен: "Сыйлыйм".
(Лексика: тәмле)
- Оля, мә ипи, аша. Ипи тәмле(ме)?
- Әйе, ипи тәмле.
Югары дәрәҗә (2,7-3)- әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - 1-2 билгесен әйтә.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1,9) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5.Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1.Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".
Уен эчтәлеге: "Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля (Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай (әйе, мин кыз).
2.Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".
а) Тәрбияче: К нам идут гости.
Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"- Мин әби (бабай).
Позови бабушку (дедушку). -Әби (бабай) кил монда.
Поздоровайся с бабушкой (дедушкой) - Исәнме,әби (бабай).
Спроси у бабушки (дедушки) "Как дела?"- Әби (бабай) хәлләр ничек?- Әйбәт, рәхмәт.
Предложи бабушке (дедушке) сесть. - Әби (бабай) утыр.
Предложи бабушке (дедушке) пить чай. - Мә, чәй, эч.
Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).
б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша, эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.
Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.
4.Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".
Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.
-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.
-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.
Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.
5.Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".
(Ашамлык муляжлары кулланып)
"Угости яблоком". - Мә, алма, аша.- Рәхмәт.
"Спроси, яблоко вкусное?" - Алма тәмле?- Әйе, тәмле.
Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.
6.Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"
Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.
-Куян бир (әле).- Рәхмәт.
Предложи поиграть с игрушкой. - Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.
Позови друга, предложи помыть игрушку. -Коля, кил монда.- Мә, туп, ю.
4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .
- Коля, туп бир - Мә, туп.
- Рәхмәт.
Югары дәрәҗә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

<table>
<tr><th rowspan="3">№</th><th rowspan="3">Баланың исеме, фамилиясе</th><th colspan="5">Биремнәр</th><th colspan="2">Нәтиҗә</th></tr>
<tr><th>1</th><th>2</th><th>3</th><th>4</th><th>5</th><th rowspan="2">Баллар</th><th rowspan="2">дәрәҗә</th></tr>
<tr><td>“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)</td><td>Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәлләр ничек?”)</td><td>Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)</td><td>Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)</td><td>Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, шикаять итү, раслау)</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>Коля</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Оля...</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="9">Нәтиҗәләрне билгеләү</td></tr>
<tr><td colspan="3">Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр</td><td colspan="6">Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.</td></tr>
</table>

Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 1,9 га кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә,
татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1.Дидактик уен “Бу нәрсә?”
(Лексика: аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: - Бу нәрсә? – Аш (Бу аш).
2.Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”
(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: - Нәрсә бар? – Кәбестә.
3.Дидактик уен “Нәрсә юк?”.
(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш.
- Нәрсә юк? – Кишер юк. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.
4.Дидактик уен “Дөресен әйт”.
(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый һәм күрсәтә.
Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.
Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану.
(“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”, “Хәлләр ничек?”).

Ситуатив күнегүләр *(уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):*
Поздоровайся с Акбаем.
Спроси как дела у Акбая.
Скажи спасибо Акбаю.
Попрощайся с Акбаем.
Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

(Лексика: кил, утыр, йокла, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).
Уен эчтәлеге: Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.
Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.
Уртача балл (2-2.6) – 5-6 сүз.
Уртачадан түбән (1-1,9)– 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. *(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).*

1.Сюжетлы-рольле уен "Кибет"
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла. Өч төп сорауны куя белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

2.Дидактик уен "Нинди?".
(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

3.Дидактик уен "Ничә?".
Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4.Дидактик уен "Дөрес сана".
Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә "Ничә...?" соравын куялар һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. "Ничә...?".
Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.
Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.
Уртачадан түбән (1-1,9)– диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1.Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".
"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүләре билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля яки Коля.
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай.

2.Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.

К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. - Кем анда? - Мин Акбай.
Позови Акбая. - Акбай, кил монда.
У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку:
-Акбай, мә кызыл туп. - Рәхмәт.
Угости гостей супом или кашей. - Мә, аш (ботка) (аша).
Что бы сьесть угощение попроси ложку.
- Кашык бир. - Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык. - Рәхмәт.

3.Уен ситуациясе “Кибеттә”.

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.
- Исәнме! – Исәнме!
- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.
- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир (әле). - Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә? - Ике аю.
- Мә, ике аю. - Рәхмәт.
- Сау бул. - Сау бул.
Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, мәкәпкә әзерлек төркеме балаларының “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**Баллар**	**дәрәҗә**
		“ Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәлләр ничек?”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля...							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 1,9 га кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

1. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнелгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнелгән темалар буенча биш-алты рәсем яисә предмет күрсәтелә. Татарча исемншрен әйтергә кушыла)

1. *Дидактик уен “Бу нәрсә”*

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

— Бу нэрсэ? (“буре”...)

2. Дидактик иен “Поцтфельдэ нэдсэ баг?”

(Лексика: китап, дэфтэр, рэсем, мэктэп).
Уен эчтэлеге: Тэрбияче портфельдэн рэсемнэр яки предмет алып курсэгю, исемен серый:
—Портфельдэ нэрсэ бар?- (“Дэфтзр бар”…)
3. Дидактик иен “Подтфепьдэ нэдсэ юк?”
Бала нэрсэ юклыгын ейгергэ тиеш. Уенны рэсемнэр кулланып та утквергэ була.
4. идактик ен “ в есен айт”
(Лексика: чэк- чэк, ечпочмак, бэрэнге, аш, ботка, су).
Уен эчтэлеге: Белага рэсемнэр бирелэ. Бала рэсемнэрне атый.
Югацы балл 12.7-3д— 10—14 суа.
Уцтача балл 12-2,6! — 7—9 суз.
Уртачадан Т163}! балл 11—2) — 1—6 суз.
2. Ягымлы сузлэр куллаиу
(“Исэнме”, “Исанмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рэхмат”, “Зур рэхмэт”,
“Хэерле квн”,“Хэллэр иичек?”, “Эйбэт”)
Ситиатив кинеги:
Телефоннан сейлэшу.
Эш дэфтэрендэге] нче биремне кулланып була.
Югары балл (2,7-31— бала сейлэмдэ ягымлы сузлэрне урынлы куллана.
Уртача балл (24,6! — юрбияче ярдэмендэ жавап бирэ.
Уртачадан Цбэн балл 11-21— анлый, сорауларга жавапны русча бирэ.
3. Боерыкны бира белу.
(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йегер, бие, жырла, йокла).
Дидактик иен: “Командид ”
Эш дэфтэрендэге 9 нчы биремне кулланып була.
Бер бала икенче балага боерык бирэ. Мэсэлэн:
—Коля, сикер! (Коля сикереп курсэтэ).
-Коля, син нишлисен?(Колядан сорый) — Мин сикерэм.
-Коля нишли? (Башка баладан сорый) — Коля сикерэ,
Югары балл 12,7—31— 11—13 суз белэн боерык бирэ, син нишлисец, нишли сорауларын бирэ бела.
Уртача балл 124,6) — бары боерык бирэ, сорауларны куя алмый.
Уртачддан Цбэн балл (1—2! 7 1—5 суз белэн боерык бирэ, сорауларны русча эйтэ.
4. Уен ситуациялəрендə үзлектəн сорау бирə белу.
(Нəрсə кирəк? Нинди? Ничə? Син кем? Бу кем? Бу нəрсə? Нишли? Кая барасын?)

I. Уен ситуациялəре :
а) “Кибет” (Нəрсə кирəк? Нинди? Ничə?)
б) “Телефоннан сөйлəшү” (Кая барасын? Син нишлисең?)
в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нəрсə? Нишли?)

2. Сюжетлы- рольле уен “Кибет ”
Балаларга рус телендә кибет уены уткәру анлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт—саба, өй жиһазлары,йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
2. Дидактик уен “Нинди?”.
Тикшерудә сорауларны аерым кулланып та уткәрергә була.
(Лексика: кызыл, сары, яшел, зшңгэр, ак, кара).
3. Дидактик Уен “Сана ”.
Санау кунекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
Югары балл (2,7—3) — сорауларны анлап куллана.
Уртача балл (2-2,6) - анлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.
Уртачадан түбән (1-2)— русча жавап бирә.
5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)
1**. Уен ситуациясе “әйдәгез танышабыз”**
- Исэнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? — (Юк, мин малай).
- Сина ничә яшь?- (6 (7) яшь).
2**. Уен стуациясе “Телефоннан сөйләшү ”.(диалогны сан, сыйфат, куләм берәмлеге кертеп баетыега була)**
- Исәнме. Хәллэр ничек?
- Эйбәт.
- Нишлисен?
- Мин уйныйм. Син нишлисен‘?
— Мин ашыйм.
— Нәрсә?
- Алма ашыйм.
— Алма тәмле(ме)?
— Әйе, алма тәмле.
— Сау бул.
3. Уен ситуациясе “Кая барасыж ?” (мәктәп, кафе, цирк h б.)
— Исэнме! Хэллэр ничек?
- Әйбат, рәхмәт.

— Кая барасын?
— Кафега барам.
— Кафеда нэрсэ бар?
— (ашамлыклар атарга мөмкин)
— Саша нишли?

- Саша бәрәңге ашый.

4.Ситуатив күнегү.

а) Син нишлисен?

— Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3)— бала сөйләмдә актив, узлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6)— сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) - аъшый, русча жавап бирэ.

Ата – аналар җыелышында чыгышлар ясау.

- Икенче кечкенәләр төркеменә яңа килгән татар милләтеннән булган балаларның ата – аналары белән анкета үткәрү.
- Консультацияләр үткәрү.
- Ачык ишекләр көне үткәрү.
- Балалар бакчасының сайтында информацияләрне яңартып тору.
- “Татарча сөйләшәбез – Говорим по – татарски” папкаларындагы информацияләрне яңартып тору.
- Индивидуаль консультацияләр бирү, әңгәмәләр үткәрү.
- Ата- аналарның, балаларның рәсемнәре күргәзмәсе үткәрү.

Педагогик коллектив белән эш

- Педагоглар өчен татар теленә өйрәтү курслары үткәрү.
- Педагогик киңәшмәләрдә чыгышлар ясау.
- Консультацияләр бирү.
- Төркем тәрбиячеләре һәм белгечләр белән берлектә бәйгеләр үткәрү.
- Ачык ишекләр көнендә эшчәнлек күрсәтү.

Мәктәп белән бәйләнеш

- Мәктәп һәм бакча балалары белән уртак бәйрәмнәр үткәрү.
- Ата- аналар җыелышларына гимназия һәм мәктәп укытучыларын чакыру.
- Үзара эшчәнлек һәм дәресләр карау.

III НЧЕ БҮЛЕК. Оештыру

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек (таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар.
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).

5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Материаль - техник яктан тәэмин ителеш

Татар теле кабинеты	Белем бирү эшчәнлеге, индивидуаль, коррекцион эш, ата-аналар, педагоглар өчен консультацияләр, ачык эшчәнлекләр .	Зурлар һәм балалар өчен өстәлләр, урындыклар, интерактив такта, ноутбук, уенчыклар, дидактик, интерактив уеннар, балалар әдәбияты, тематик папкалар, альбомнар, укыту - методик комплект (демонстрацион, таратма материал, аудио, видео дисклар, маскалар, театрларның төрле төрләре),ТР һәм РФ символикасы.

Программалы - методик яктан тәэмин ителеш

Зарипова З.М., Кидрячева Р. Г. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы. «Идел-Пресс», 2013.
Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2011.
Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2012.
Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Татарстан китап нәшрияты», 2012.

Предметлы - үстерелешле әйләнә тирәлек

Эш дәфтәрләре

Кидрячева Р.Г. «Татарча сөйләшәбез». 4-5 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре, «Хәтер», 2012.
Кидрячева Р.Г. «Татарча сөйләшәбез». 5-6 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре, «Хәтер», 2012.
Кидрячева Р.Г. «Татарча сөйләшәбез». 6-7 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре, “Татарстан китап нәшрияты», 2012.

Тавышлы күрсәтмәлелек

Кидрячева Р.Г. “Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”, проекты буенча 6-7 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г. “Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012.

Күрсәтмә, таратма материаллар,
театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.

“Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
Бармак уеннары	бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

өчен атрибутлар		

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: караватъ, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: караватъ, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар»10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә

	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: караван, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлеге өчен атрибут лар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, әни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, әтәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); караван (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

Циклограмма
постоянных дел на год воспитателя (по обучению детей татарскому языку)

№ п/п	Содержание работы	Сроки	Периодичность
1.	Диагностика	Сентябрь – май	2 раза в год
2.	Итоговые занятия		1раз в квартал
3.	Развлечения с детьми		1раз в квартал
4.	Совместные развлечения с родителями		1раз в квартал
5.	Консультации для родителей и воспитателей		В течение года
6.	Сезонные праздники		В течение года
7.	Народные праздники		В течение года
8.	Проведение поэтических вечеров		В течение года
9.	Оформление уголка “Татарча сөйләшәбез” в группах для родителей		В течение года
10.	Оформление стенда для воспитателей, родителей, сотрудников в холле		В течение года
11.	Пополнение материала в кабинете татарского языка и в музее быта татарского народа.		В течение года
12.	Участие в методической работе ДОУ, МО, города, региона		В течение года

Презентация

Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү буенча эш программасы (алга таба – Эш программасы) - мәктәпкәчә тәрбия һәм белем учреждениесендә рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә, үзара һәм өлкәннәр белән аралашырга өйрәтү, төрле яктан үсеше өчен мөмкинлекләр тудыруга юнәлтелгән документ булып тора.
Эш программасы Федераль дәүләт белем стандартына (ФГОС) нигезләнеп төзелде, максат һәм бурычларны, көтелгән нәтиҗәләрне, белем бирү процессын оештыруны билгели.
Эш программасы мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив -хокукый актлар нигезләмәләренә көйләнгән.

Федераль җирлегендә:

- 29.12.2012елдан № 273-ФЗ « Россия Федерациясенең белем бирү турында» Федераль законы;
- Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган);
- СанПиН 2.4.1.3049-13 « Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының эш шартларын, режимын оештыру буенча санитар-эпидемиологик таләпләр” раслау турында Россия Федерациясе баш дәүләт табибы 2013 ел 15 май 26 нчы номырлы боерыгы;
- “Мәктәпкәчә мәгарифнең белем бирү эшчәнлеген төп гомуми белем бирү программалары нигезендә оештыру һәм тормышка ашыру” (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 ел 30 август 1014 нче номерлы боергы);

Төбәк җирлегендә: - Татарстан Республикасының 2013ел 22 июль 68-ЗРТ номерлы «Белем бирү турында» Законы;- Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы;

Мәктәпкәчә белем учреждениесе җирлегендә:

- МБМББУ Уставы;
- МБМББУнең төп белем бирү программасы турында нигезләмәсе;

Эш программасы өч бүлектән (максатчанлык, эчтәлекле, оештыру) тора, белем бирү өлкәләре буенча куелган бурычларны күздә тота.

Аңлатма язуы.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен, “Минем өем” (4-5 яшь), “Уйный – уйный үсәбез” (5-6 яшь), “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

Балаларны татар телендә сөйләшергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора.

Яңа материал тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәрҗемәсе бирелә; төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә; уеннар кулланып (“Ватык телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла; хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырыла: “Исемен әйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин”. Өйрәнгән лексиканы сөйләмдә кулланганда “Бу кем?”, “Кем юк?”, “Кәрзиндә нәрсә бар?”, “Нәрсә юк?”, “Серле янчык”, “Әйе-юк”, “Дөресен әйт” дидактик уеннары уйнала.

Аралаша белү күнекмәләре булдырганда “Әйдәгез танышабыз”, “Кунакны сыйла”, “Кибеттә”, “Кафеда”, “Телефоннан сөйләшү”уен ситуацияләре оештырыла.

Программаның максаты һәм бурычлар:

Максат: Информацион – коммуникатив технологияләр, уен – ситуацияләр, күргәзмәлелек кулланып, тел өйрәтү, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар: 1. Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.

3. Диалогик һәм монологик сөйләмне, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

4. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен, бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары, әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Программа принциплары.

Коммуникативлылык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү;*Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;*

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;
Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.
Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.
Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү.
Интеграция принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.

Әдәбият

1.Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган).
2.Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы.
3.Иванова Л. Ф. Программа обучения английскому языку в дошкольном образовательном учреждении Республики Татарстан “First Steps in English”. – Казань, 2011.
4.Гальперин П. Я. “Основы теории поэтапного формирования умственных действий и концепции порождения речи”. - Москва, 1989.
5.Пассов Е. И. “Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению”. - Москва, 1989.
6.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы. «Идел-Пресс», 2013.
7.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2011
8.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2012
9.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Татарстан китап нәшрияты», 2012.
10.Закирова К.В., Муртазина Л.Р. “Әй, уйныйбыз, уйныйбыз”.- Казан, 2013.
11.Зарипова З.М., Исаева Р.С. “Үстерешле уен”.- Казан, 2013.
12.К. В. Закирова К.В., Муртазина Л.Р. “Балачак – уйнап - көлеп үсәр чак”.- Казан, 2012.